

Wandeling Kasteelpark Elsloo

Een mooie wandeling langs enkele kenmerkende plekken in en rond het mooie bos en park behorende bij Kasteel Elsloo. In de routebeschrijving zijn bij deze plekken een aantal leerzame keuzevragen opgenomen. Op de laatste pagina de antwoorden.

We wensen U een leuke wandeling toe.

De wandeling start bij de brug die toegang geeft tot het kasteel en park.

Komende over de brug, gaat u gelijk rechtsaf, door het klappoortje. U volgt het pad langs de visvijver. Onder het 2^e bruggetje/vlonder ziet u een smal stroompje met bronwater.

Vraag 1: het bronwater is afkomstig van het plateau van Schimmert, regenwater wat in het grondwater belandt. Maar, hoelang duurt het voordat regenwater vanuit Schimmert uitmondt in de bronnetjes van het Elsloërbos?

Is dat A: minder dan een jaar

Is dat B: van 5 tot 10 jaar

Is dat C: van 15 tot 25 jaar

Is dat D: meer dan 25 jaar

Direct na het bronnetje ziet u aan uw linkerhand drie dezelfde bomen. Deze komen oorspronkelijk uit het Z-O van de VS.

Vraag 2: welke bomen zijn dit?

Zijn dat A: Amerikaanse lariksen

Zijn dat B: Zwarte sparren

Zijn dat C: Moeras cipressen

Zijn dat D: Westerse levensbomen

Terwijl u het pad vervolgt kunt u nadenken over de volgende vraag. In het voorjaar is de bodem van het bos prachtig wit gekleurd door overvloedige groei van daslook en bosanemonen. De bladeren van de daslook zijn eetbaar.

Vraag 3: waar is het eten van daslook goed voor?

Is dat A: heeft een ontsmettende werking van het spijsverteringsstelsel zoals maag, lever en darmen en werkt bovendien ook preventief tegen hart – en vaatziekten

Is dat B: zijn in feite nergens goed voor. U gaat er alleen nogal wat scheten door laten.

Is dat C: heeft een laxerende werking. Anders gezegd, bevordert een goede stoelgang

Is dat D: heeft een positieve invloed op een te hoge bloeddruk

Na het 3^e bruggetje/vlonder gaat u linksaf en gaat u een stukje klimmen. Rechts van het stijgend pad ligt een grasveld waar vroeger de tennisbaan van het kasteel lag. Na ongeveer 50 meter komt u op een splitsing waar u links afslaat en even later komt u bij een stenen bruggetje met een ijzeren balustrade. Beneden ziet u een paar grote stenen en een bron, genaamd het Terhagerpötje. Vroeger kwamen de bewoners uit de directe omgeving hier onder het bruggetje door naar de bron om de was te doen of water te halen voor het huishouden. De bron lag in het kasteelpark, en het bruggetje was een mooie afscheiding tussen de kasteelbewoners en het 'gewone volk'.

U vervolgt het pad naar boven, met voor u een grasveld met inheemse fruitbomen. Iets verderop staan rechts drie beuken. De middelste is een Varenbeuk. Zoals u kunt zien heeft deze boom gekartelde blaadjes en ook gewone ovale beukenblaadjes.

Vraag 4: hoe komt het dat deze boom twee verschillende blaadjes heeft?

- Is dat A: het is een wonder van de natuur
- Is dat B: zo gekweekt onder andere door het manipuleren van gemengde zaden.
- Is dat C: door een scheutje van een gewone beuk te ‘enten’ op een varenbeuk.
- Is dat D: ooit waren het twee verschillende jonge bomen die met elkaar zijn vergroeid.

Links verderop ziet u een mooi huisje, dit is het theehuisje, een bijzonder beeldmerk van het kasteelpark, in de volksmond “ut zomerhuuske”. Dit huisje is in 2015 door vandalisme helemaal afgebrand. Gelukkig is dit theehuisje in nagenoeg oorspronkelijke stijl herbouwd door Stichting het Limburgs Landschap, gesteund door sponsoring en andere giften. Helaas, in 2025 is er weer brandschade ontstaan, en wordt het opnieuw opgeknapt zodra er weer geld is.

Als u naar beneden kijkt ziet u op het grasland een enkele boom met een rechte stam. Dat is een tulpenboom. De indianen in Noord-Amerika gebruikten die boom ook.

Vraag 5: waar gebruikten ze deze boom voor?

- Is dat A: werden bewerkt tot planken en balken voor de bouw woningen.
- Is dat B: het maken van meubels.
- Is dat C: voor het maken van bogen en pijlen.
- Is dat D: voor het maken van kano's.

Als u het doorkijkje links van de tulpenboom benut ziet u een dorpje aan de Belgische kant van de Maas liggen.

Vraag 6: welk dorpje is dit?

- Is dit A: Kotem
- Is dit B: Maasmechelen
- Is dit C: Uikhoven
- Is dit D: Boorseme

U vervolgt het pad en gaat vervolgens bij de driesprong rechtsaf. Na ca. 30 m ziet u aan de linkerkant een stenen meubelstuk gemaakt van 300 miljoen jaar oud kwartszandsteen uit de vulkaan Eifel. Kijkend over dat meubelstuk ziet u de achterkant van de woningen van de Dorpstraat en daarachter de toren van de St. Augustinuskerk.

Vraag 7: Wanneer is deze kerk gebouwd?

- Is dat A: Rond 1920, toen zijn veel huizen afgebroken, en nieuwbouw boven in het dorp. Toen is ook de kerk herbouwd.
- Is dat B: De kerk is erg oud, staat er al vanaf de middeleeuwen.
- Is dat C: De kerk is gebouwd rond 1850, als vervanging van de oude kerk (gesticht rond 1460) die verwoest is bij een zware storm.

U vervolgt het pad tot ca 25 m. voor een stenen brug. Neem hier het afdalend pad en trap naar links. Onderaan de trap komt u in het dal van de Slakbeek, die heeft in de loop van duizenden jaren een diepe sleuf uitgespoeld.

Links in de diepte ziet u een grote vijver. Dit is een molenvijver voor de (Slak)molen die bij het kasteel behoorde. Tussen deze vijver en de Slakmolen was een afsluitbare schuif. Als de

molenvijver vol was gelopen ging de schuif open en werd de Slakmolen aangedreven. De Slakmolen is nog steeds in bedrijf, een keer per maand.

Vraag 8: Maar de vraag is, waar komt het water van de Molenvijver vandaan?

Is dat A: water van de visvijver wordt via een buis naar de molenvijver geleid. Door de molenvijver leeg te laten lopen kan de slakmolen in werking worden gesteld.

Is dat B: zoals vroeger, in de molenvijver net zolang water opvangen dat dit voldoende is om de slakmolen te laten draaien. In droge tijden kan dat natuurlijk wel even duren.

Is dat C: regenwater afkomstig van daken gaat via buizen naar de molenvijver.

Boven aan de trappen komt u aan in de Kaakstraat. Hier even naar links, op de hoek staat een kapelletje. Hier was vroeger een schandpaal, waar mensen aan de kaak werden gesteld.

Vraag 9: wie waren die mensen?

Waren dat A: belhamels die daar voor straf een pak op de broek kregen.

Waren dat B: mensen die een stommeit had doen begaan en daar publiekelijk werden uitgelachen.

Waren dat C: misdadigers die dan aan de paal werden vastgebonden en vervolgens voor het oog van iedereen werden gestraft en bespot.

Waren dat D: misdadigers die daar te kijk werden gezet zodat iedereen kon zien wie dat waren.

Even weer terug, naar boven aan de trappen, hier volgt u de weg. U passeert een rechts een wit huis met nummer 22. Vroeger in de jaren 30 van de vorige eeuw was daar de melkfabriek van Fritske Lemmens, genaamd de Fotsj. Meteen na dit huis een elektriciteitshuisje met daarop een graffiti tekening, met ook een uil.

Vraag 10: op welke uil lijkt deze het meeste?

Is dit A: ransuil

Is dit B: dwergooruil

Is dit C: kerkuil

Is dit D: oehoe

U vervolgt de weg en zodra het mogelijk is, gaat u rechtsaf door een grote poort weer richting park. U komt dan op de Slakweg. Dit was vroeger de toegangsweg naar het kasteel. Op het punt waar u rechtsaf slaat ziet u links over de heg een kunstwerk, een vrouwenfiguur.

Deze staat in een wei waar tot in de jaren '80 ooit een zeer drukbezocht zwemcomplex lag, de Medammerweide. De buitenbaden werden in 1988 gesloten en de binnenbaden een paar jaar later. Ergens na oktober 1991 is miljonair Ad Paes uit Sittard eigenaar geworden van het complex. Paes haalde nadien regelmatig de pers o.a. omdat hij in Ghana als koning werd gekroond. Op enig moment is het complex door brand verwoest. Er deden de wildste verhalen de ronde over opzettelijke brandstichting, bordeel etc.

Vraag 11: wie stelt de vrouwenfiguur voor?

Is dat A: Mevrouw van Hees. Ter herinnering aan deze rijke weduwe, die vroeger over de door haar gepachte weide (de Medammerweide) wandelde.

Is dat B: Dorine Verschure, ere burgeres van Elsloo. Uit dankbaarheid voor het feit dat zij haar aandelen in het park schonk aan de toenmalige gemeente Elsloo. Ook zij wandelde regelmatig in de Medammerweide

Op de Slakweg neemt u na ca. 25 m het 1^e onverharde pad naar links. Op de T-splitsing rechts aanhouden richting het insectenhotel. Rechts ligt een poel. Ongeveer 50 m na het insectenhotel ziet u links een poel. In deze poelen zitten salamanders.

Vraag 12: welke salamanders bevinden zich in het Elsloërbos?

- Zijn dat A: vuursalamanders
- Zijn dat B: Alpenwatersalamanders
- Zijn dat C: kleine watersalamanders
- Zijn dat D: kamsalamanders

U vervolgt het pad en gaat aan het einde van het pad bij T-splitsing linksaf. U loopt door tot knooppunt 89. Hier gaat u rechtsaf. U passeert bij een hek een rode – en blauwe paal aan uw linkerhand, en ook diverse meidoornhagen. Deze hagen werden vroeger 's winters geschoren en van het snoeisel werden schansen gemaakt. Deze schansen werden gebruikt om de bakoven te stoken.

Knooppunten volgen tot weer het bruggetje bij het Terhagenpötje. Hier het pad naar links, u loopt nu langs een weiland. Na ongeveer 150 m ziet u links van u een prachtig verbouwde woning in het gehucht Terhagen, maar dat even terzijde. Aan het einde van het pad op de splitsing gaat u trap rechts met 9 treden af en vervolgens links een trap met 89 treden. Beneden aan de trap gaat u rechtsaf. Als u bij de vlinder met daarop twee bankjes aankomt en over het water kijkt ziet u twee enorme bomen.

Vraag 13: welke bomen zijn dit?

- Zijn dit A: eiken
- Zijn dit B: kastanjes
- Zijn dit C: beuken
- Zijn dit D: platanen

Het water, dat is de Hemelbeek en deze mond uit in een visvijver. Misschien ziet u aan de overkant vissers in een poging om iets aan de haak te slaan. Het water van de Hemelbeek, waar gaat deze heen?

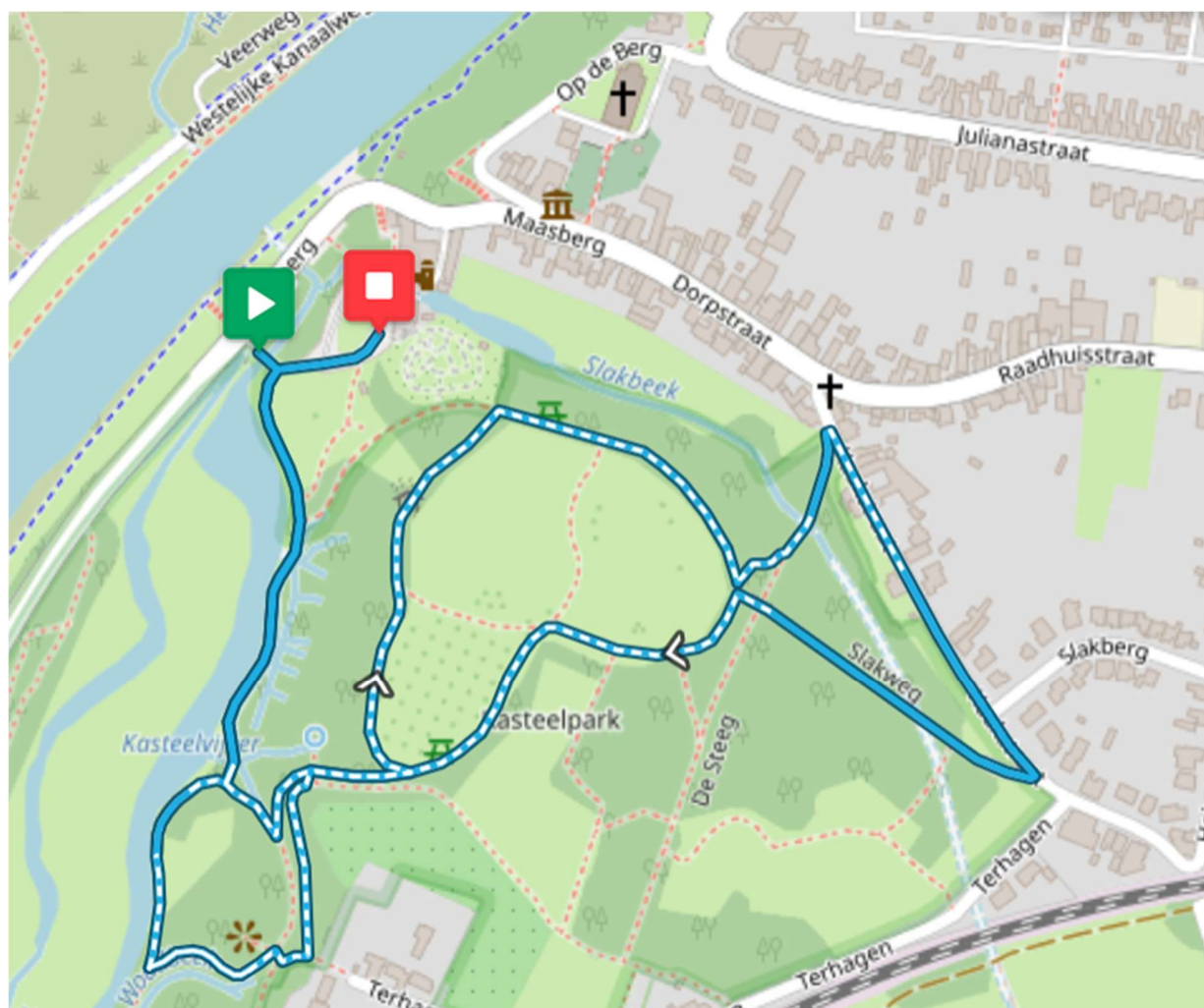
Vraag 14:

- Is dat A: zakt weg in de grond, dus grondwater
- Is dat B: loopt af naar het kanaal, bij de aanleg van het kanaal zijn er voorzieningen getroffen voor de afvoer van de Hemelbeek
- Is dat C: loopt af naar de Maas, er loopt een heuse dikke duiker onderdoor het kanaal naar de Maas.

Tot slot langs de visvijver terug naar het kasteel, de botanische tuin en het verenigingslokaal van IVN Elsloo, genaamd het Möldershoe. Het IVN heeft z'n plek gevonden in de voormalige woning van de molenaar, vandaar de naam.

Aan uw rechterzijde in de helling naar het theehuisje dat u boven ziet, ziet u een soort bunker. Dit is de opslagplaats van de visvereniging, die de visvijver als werkterrein heeft. Tot voor kort zaten die in het onderste gedeelte van de toren, maar dat mocht om Arbo technische redenen niet meer. Ter vervanging heeft Stichting het Limburgs Landschap een betonnen opslagruimte in het talud gebouwd.

De wandelroute

Antwoorden op de vragen

- 1 c.** het water is 17,5 jaar onderweg.
- 2 c.** moeras cipressen.
- 3 a.** daslook heeft een ontsmettende werking van het spijsverteringsstelsel zoals maag, lever en darmen en preventief tegen hart- en vaatziekten.
- 4 c.** door een gewone beuk te enten op een varenbeuk.
- 5 d.** voor het maken van kano's.
- 6 a.** Kotem.
- 7 c.** de kerk is gebouwd rond 1850 als vervanging van verwoeste kerk
- 8 b.** in de buffervijver net zolang water opvangen totdat dit voldoende is om de slakmolen te laten draaien.
- 9 c.** misdadigers werden aan de schandpaal vastgebonden en vervolgens voor het oog van iedereen gestraft en bespot.
- 10 a.** de ransuil.
- 11 a.** Mevrouw van Hees. Ter herinnering aan deze rijke weduwe, die vroeger over haar gepachte weide wandelde, de Medammerweide.
- 12 b.** de alpenwatersalamander.
- 13 d.** platanen.
- 14 c.** loopt af naar de Maas door een duiker.

IVN Elsloo
Excursiewerkgroep,
augustus 2026